

Stockholms
universitet

Studie- och yrkesvägledarprogrammet termin 5

2022-06-17

Studiehandledning

Handledd professionspraktik II (7,5 hp)

UCSY16

Campus & Distans

Höstterminen 2022

Kursansvarig: Aino Collmar

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik och
didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-120 763 23

E-post: aino.collmar-froding@edu.su.se

Inledning

Handledd professionspraktik II, 7,5 hp, ges som en av två delkurser inom kursen *Kariärvägledningens teori, metod och praktik II* (UCSY16, 15 hp). *Undervisning, kommunikation och karriärlärande* (7,5 hp) är den andra delkursen. Båda kurserna behandlar lärande i relation till undervisning, kommunikation och karriärvägledning. Under praktiken fokuseras tillämpning av kommunikation och pedagogiskt ledarskap i större och mindre grupper i form av karriärundervisnings-, informations- och grupp vägledningsaktiviteter.

Kontaktuppgifter

Kursansvarig för praktik: Aino Collmar

Mejladress: aino.collmar-froding@edu.su.se

Kursens upplägg och innehåll

Delkursen som är nära kopplad till delkursen *Undervisning, kommunikation och karriärlärande*, är förlagd till en arbetsplats och genomförs under handledning. Delkursens inriktning är mot undervisning och kommunikation för karriärlärande och pedagogiskt ledarskap. Under praktiken deltar studenten i verksamheten och genomför aktiviteter med inriktning mot karriärlärande i större och mindre grupper under handledning. I det ingår att planera och genomföra undervisning och information avseende karriärrelaterat innehåll i större grupper samt genomföra grupp vägledning. I delkursen ingår studieuppgifter som genomförs på praktikplatsen i syfte att stödja studentens lärande och professionsutveckling.

Praktikhandledaren informeras om praktikens upplägg genom detta dokument. Praktikhandledaren förväntas ge en bild av sin verksamhet och bjuda in till samtal kring densamma samt bidra till att studenten ska kunna genomföra de uppgifter som ingår i praktiken. I handledaruppdraget ingår även att närvara vid minst tre karriärundervisnings- eller informationstillfällen samt ge konstruktiv återkoppling gällande alla tillfällen, såväl inför som efter praktikuppgifternas genomförande. (Se förslag på återkoppling i bilaga 2). Studenten förväntas vara aktiv och i samverkan med sin handledare ansvara för att både övergripande och i detalj planera och genomföra sina praktikuppgifter.

Praktikhandledaren har även en aktiv roll i att kontinuerligt tillsammans med studenten avsätta tid för att tillsammans gå igenom och planera så att studenten kan nå de lärandemål vilka uttrycks i kursens förväntade studieresultat (se sid 5). Här bör uppmärksammas i vilka sammanhang och på vilket sätt som det framkommer att studenten uppfyller de olika målen. Om student och handledare en bit in i praktiken upplever att studenten inte fått möjlighet att visa eller har brister när det gäller något av målen är det viktigt att praktikhandledaren tillsammans med studenten planerar och fokuserar fortsättningen av praktikperioden utifrån detta. Är handledare och student osäkra på om målen är uppfyllda inför det examinerande samtalet (se sid 6) bör de kontakta examinerande lärare från studie- och yrkesvägledarutbildningen. Praktiken är på heltid, men studenten behöver avsätta tid till förberedelse inför undervisning/information och grupp vägledning.

Inför och under praktikperioden

Senast en vecka innan praktiken påbörjas ska samtliga praktikplatser vara inrapporterade och handledarna godkända av kursansvarig. Det är inte tillåtet att byta praktikplatser innan en diskuterat detta med kursansvarig. Sker någon förändring **under** praktiken måste studenten konsultera

kursansvarig för praktik. Om det skulle uppstå frågor kring praktik, handledning eller annat som student och handledare inte kan hitta lösningar på ska en också kontakta kursansvarig.

Praktikuppgifter

Uppgift 1 (genomförs individuellt även om ni är två på praktiken)

Avtal mellan student och handledare

Syfte

Avtalet mellan er syftar till att underlätta samarbetet under praktiken. Avtalet är informellt men ska innehålla frågor om vad praktiken ska och kan innehålla, hur praktikuppgifter kan genomföras och framförallt är det viktigt att ni ta er tid att tala igenom vilka förväntningar ni har på varandra i rollerna som student och handledare.

Tillvägagångssätt

Uppgiften är att studenten tillsammans med sin handledare ska diskutera fram ett avtal som kan ligga till grund för samarbetet under praktikperioden.

Förslag på punkter som kan ingå:

- Studenten och handledarens förväntningar kring innehåll och målsättning för praktikperioden.
- Praktiska frågor: tider, rum etc.
- Förväntningar på varandra? Rollfördelning mellan handledare och student, ansvar o. dyl.
- Praktikuppgifternas genomförande; hur sker samarbete och hur är ansvarsfördelningen mellan student och handledare?
- Återkoppling på karriärundervisningsövningar. När? Var? Hur?
- Hur kontrollerar vi att vi arbetar mot uppsatta mål?
- Uppföljning av samarbetet mellan handledare och student. När och hur?

Avtalet ska laddas upp på i anvisad mapp enligt anvisningar i Athena senast 221031.

Uppgift 2 Auskultationer

Auskultera enligt Svenska akademins ordbok: *auscultare, lyssna, besläktat med auris* (jfr [AURIKEL](#) o. ÖRA, *åhöra undervisning, vara auskultant*)

Syfte

Genom auskultationerna ska studenten bli bekant med och reflektera kring kontextuella former för såväl kommunikation och lärande som samverkansformer i vilka praktikhandledaren deltar.

Dessa tillfällen ska ge en bakgrund till de egna karriärundervisnings-/informations- och grupp vägledningstillfällen som studenten själv kommer att genomföra under praktiken.

Tillvägagångssätt

1) På praktikplatsen ska studenten auskultera vid sammanlagt **fem** kommunikations-/lektions-/lärtillfällen. Studenten väljer tillsammans med handledaren ut tillfällen att auskultera vid så att han/hon får en allsidig bild av den variation som kan råda på praktikplatsen. Helst ska de flesta tillfällen ledas av någon annan än praktikhandledaren. Auskultationerna sker lämpligast i början av praktiken och bör planeras tillsammans med handledaren. Under auskultationen ska studenten iakttä och reflektera kring målgrupp samt former, innehåll, syfte och metoder för kommunikation och lärande. Om det finns möjlighet bör studenten även samtala med den undervisande läraren/gruppledaren kring dessa frågor.

Redovisas genom redogörelse under trepartssamtalet. Att skapa en loggbok kan utgöra ett strukturerat stöd för samtalet, men är frivilligt.

Uppgift 3 Gruppvägledning

Syfte

Syftet med uppgiften är att studenten ska pröva gruppvägledning som metod samt träna och reflektera kring sitt pedagogiska ledarskap.

Gruppleaderskap

Gruppledare kan vara studenten ensam, studenten tillsammans med en studiekamrat, studenten tillsammans med sin handledare eller studenten tillsammans med någon annan på praktikplatsen. Alternativt tillsammans med annan studiekamrat på dennes praktikplats.

Tillvägångsätt

Studenten ska med hjälp av sin handledare välja ut en grupp på 5-8 deltagare. Det är viktigt att handledaren vid urvalet av gruppdeltagare är uppmärksam på att detta för studenten är en första övning i att vara ledare för en grupp. Därför bör inte grupp sammansättning utgöra en alltför utmanande uppgift för studenten som gruppledare. Obs! Syftet med gruppvägledningen är inte att gå in på känslomässigt djupa områden utan den ska hålla sig inom området utbildning, yrken och karriärutveckling. Förslag på övningar finns i Inga Olssons bok (2009) *Utveckling i grupp*. Det är även tillåtet att använda andra källor eller hitta på egna övningar.

Inför genomförandet av gruppvägledningen ska studenten göra en planering där hen utifrån målgruppen och gruppens behov formulerar ett syfte med gruppvägledningen. Utifrån syftet planeras innehållet i en serie på tre gruppvägledningstillfällen med samma grupp av deltagare. Varje sammankomst bör omfatta ca 45-60 min. Efter varje tillfälle ska studenten göra en utvärdering av hur väl innehåll och syfte var anpassat till målgruppen, därefter planeras nästa tillfälle. Mellan varje gruppvägledningstillfälle bör det förflöta viss tid: minst en eller två dagar. Detta för att det ska ske en process i vägledningen.

Redovisas genom redogörelse i den muntliga examinationen på universitetet efter praktiken. *Se studiehandledning UCSY16, Uppgift 3: Seminarium om gruppvägledning (Genomförs i grupp).*

Individuell och frivillig uppgift

Loggbok över praktikuppgifter enligt mall bilaga 2

Syfte

Loggboken ska göra det överskådligt och underlätta för ditt lärande eftersom det är regelbunden reflektion som genomförs i loggen. Loggboken kan då utgöra ett stöd för dig inför den muntliga examination av praktiken. Loggboken ska inte redovisas skriftligt.

Tillvägångsätt

Skriv löpande en loggbok i den form du önskar (ett förslag finns, se bilaga 2)

Att reflektera kring i en loggbok

Beskriv

- målgrupp
- syfte med undervisningen/informationen/gruppvägledningen eller mötet där du auskulerat

Motivera

- innehåll och tillvägångsätt i undervisningen/informationen/gruppvägledningen

Reflektera kring

- ditt gruppleaderskap (eventuellt ett delat gruppleaderskap)
- möjligheter och utmaningar i den aktivitet du genomfört

Uppgift 4 Karriärundervisning/Informationstillfällena

Syfte

Dessa tillfällen ska ge studenten upprepade möjligheter att öva sig i att välja ut, designa och kommunicera karriärrelaterat innehåll med hänsyn till individers och grupper skilda behov och förutsättningar.

Tillvägagångssätt

Under praktikperioden ska varje student genomföra **10** handledda och utvärderade karriärundervisnings- och/eller informationstillfällen om ca 20-25 min. Exempelvis kan fem tillfällen behandla ett tema och fem tillfällen något annat. Om tillfällena har en undervisande karaktär eller är mer inriktat på information bestäms av studenten tillsammans med handledaren utifrån praktikplatsens beskaffenhet och målgruppens behov.

För de studenter som genomför sin praktik tillsammans med en studiekamrat kan detta innebära att man samarbetar vid planering och genomförande av undervisningen och delar upp tiden mellan sig vid varje tillfälle så att båda får ta sin del av det planerade upplägget. Det kan, om så är möjligt, även vara lämpligt att studenten vid något/några tillfällen ensam får ansvar för ett eget helt tillfälle.

Innehåll

Karriärundervisningens eller informationens innehåll skall huvudsakligen inriktas mot studie- och yrkesorienterande inslag. Det kan t ex handla om gymnasieskolans utbildningar, hur man fattar beslut, genusfrågor och utbildningsval, yrken och arbetsmarknad osv. Innehållet hämtas huvudsakligen från delkurser som tidigare studerats på studie- och yrkesvägledarutbildningen. Tillfällena ska planeras och genomföras med utgångspunkt i de didaktiska frågorna: Vad ska jag undervisa/informera kring? Vem är målgruppen? Varför är innehållet viktigt för målgruppen? Hur ska det därför genomföras på bästa sätt? Hur blev det?

Praktikhandledarens roll

Efter att handledaren i förväg undersökt och därefter tillsammans med studenten valt ut målgrupper för aktiviteten diskuterar man tillsammans fram vilka ämnen och teman som kan vara relevanta att ta upp i respektive målgrupp. Fundera även på vilka kommunikationsmetoder (Hur?) som är relevanta kopplat till ämne (Vad?) och målgrupp (Vem?). Handledaren ska vara ett stöd för studenten i planeringen av karriärundervisningen/informationen, vara närvarande till viss del vid genomförandet och därefter framförallt tillsammans med studenten reflektera kring och ge återkoppling på det genomförda. Till hjälp för student och handledare finns bilaga 2 som ger förslag på hur man kan arbeta med återkoppling.

Redovisas i två steg:

- 1) Examinering trepartsamtal i slutet av praktiken.
- 2) Genom den muntliga examinationen efter praktiken på Campus. *Se studiehandledning UCSY16, Uppgift 4, Kreativ muntlig redovisning av karriärinformation/undervisning (i grupp).*

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- planera och genomföra undervisning och informationstillfällen avseende karriärrelaterat innehåll anpassat till individers och grupper behov och förutsättningar,
- genomföra gruppvägledning,
- reflektera kring sitt pedagogiska ledarskap och interaktionen med grupper och individer,
- visa de kommunikations- och samarbetsförmågor som krävs för att genomföra praktiken,
- visa självkännedom och medvetenhet om egna attityder och värderingar gentemot individ och samhälle utifrån ett verksamhetsanknutet och professionsinriktat värdegrundsperspektiv,
- identifiera sitt eget behov av utveckling för att öka sin professionella vägledarkompetens.

Examination

Praktiken examineras genom ett examinerande trepartssamtal

Under samtalet som leds av lärare på studie- och yrkesvägledarprogrammet deltar både student och praktikhandledare. Samtalet utgår från de förväntade studieresultaten och betygskriterier för godkännande av praktiken.

1. Under samtalet kommer studenten att få berätta om sin praktikplats och om praktiken. Handledaren berättar om planering och vad handledarrollen har inneburit. Tillsammans talar handledare och student kring hur återkoppling givits och tagits emot.
2. Studentens uppgift inför detta samtal är att välja ut ett karriärundervisningstillfälle som han/hon vill reflektera kring. Studenten ska kunna resonera kring målgrupp, innehåll och metod. Vad gick bra och varför, vad hade du kunnat utveckla, hur då? Läraren kommer att lyssna och ställa följdfrågor. Handledaren får komplettera.
3. Under samtalet kommer även de förväntade studieresultaten att gås igenom. Därför är det viktigt att student och handledare i förväg har gått igenom och samtalat kring dessa. Studenten uppmuntras att reflektera kring och ge exempel på situationer där de olika förväntade studieresultaten varit aktuella.

Betyg och betygskriterier

Som betyg på delkursen Handledad professionspraktik II används betygsskalan Godkänd och Underkänd. För betyget U gäller att studenten ska göra om praktiken helt eller delvis. Antalet tillfällen för att bli godkänd är begränsat till två.

En student kan i undantagsfall i förtid tvingas avbryta praktiken om:

- I. Studenten uppträder synnerligen olämpligt alternativt om studenten visar prov på grov oskicklighet.
- II. Studenten väsentligen bryter mot ingångna avtal eller gällande regelverk som berör praktiken. Studenten ska vid dessa fall underkännas på kursen och informeras om underkännandet i ett samtal. Orsaken till att praktiken avbrutits ska protokollföras. Studenten ska även informeras om möjligheten att kontakta Stockholms universitets studentkår för att få stöd av kårens studentombud. Riktlinjer för disciplinärenden vid Stockholms universitet återfinns i Regelboken.

Vid underkännande på grundval av praktikhandledarens skriftliga omdöme av studentens prestation eller om studenten inte slutför påbörjad praktikkurs, har studenten rätt att genomföra samma praktikkurs ytterligare en gång, dock inte fler än två gånger sammanlagt. Ytterligare tillfälle till examination erbjuds senast nästa gång kursen ges. Om synnerliga skäl föreligger kan studenten ansöka hos fakultetsnämnden om att få genomföra kursen ytterligare en gång. Om studenten inte slutför påbörjad praktikkurs inom angiven tidsram ska inget betyg sättas på kursen, dock ska en notering om att ett av två tillfällen är förbrukat göras på kursen i Ladok.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut. Länk till kursvärderingen läggs ut på Athena.

Bilaga 1

AVTAL

Studenten och handledarens förväntningar kring innehåll och målsättning för praktikperioden;

Praktiska frågor: tider, rum etc.

Förväntningar på varandra? Rollfördelning handledare – student, ansvar o. dyl.

Praktikuppgifternas genomförande – hur sker samarbete och hur är ansvarsfördelningen mellan student och handledare?

Återkoppling på karriärundervisningsövningar. När? Var? Hur?

Hur kontrollerar vi att vi arbetar mot uppsatta mål?

Uppföljning av samarbetet mellan handledare och student. När och hur?

Under praktiktiden skall ovanstående gälla mellan parterna handledare och praktikant, om oklarheter uppstår kan båda parter hänvisa till AVTALET och överenskommelser här.

Underskrift handledare

Underskrift praktikant

Bilaga 2

Några exempel på vad man kan ha i åtanke när du som handledare lyssnar på, reflekterar kring och ger återkoppling på undervisnings- och informationstillfällen:

1. Helheten

Struktur

Röd tråd

Början, avslut

2. Kroppsspråk

Förhållande till hjälpmedel och manus

Kontakt med åhörarna

3. Gick budskapet fram?

Språket

Tydlighet

4. Anpassning till målgruppen

Mål och syfte

Uttalat/ottalat

Uppnåddes det?

Nedanstående loggbok är ett förslag till struktur och helt frivilligt.
Du kan även skapa ett eget dokument. Inget av detta ska redovisas skriftligt.

LOGGBOK PRAKTIK

Kommunikationstillfällen/auskultation

Här kan du reflektera avseende målgrupp och metod kring de tillfällen du auskulterat på under kommunikationstillfällen (t.ex. lektioner eller informationstillfällen) på din praktikplats

Tillfälle	Innehåll	Målgrupp	Metod	Vad fungerade bra och varför? Vad kunde gjorts annorlunda?
1				
2				
3				
4				
5				

Mina/våra karriärundervisnings-/informationstillfällen

Här kan du beskriva och reflektera kring målgrupp, innehåll och metod samt ge en reflektion kring dina/era undervisningstillfällen.

Tillfälle	Innehåll	Målgrupp	Metod	Vad fungerade bra och varför? Vad kunde gjorts annorlunda?
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Tillfälle	Innehåll	Målgrupp	Metod	Vad fungerade bra och varför? Vad kunde gjorts annorlunda?
7				
8				
9				
10				
Övrigt:				

Mina/våra gruppvägledningstillfällen

Här kan du beskriva och reflektera kring innehåll, syfte och metod samt målgrupp. Reflektera kring vad som vad som blev bra eller mindre bra och varför.

Tillfälle	Innehåll	Syfte och metod som användes	Målgrupp	Vad kunde gjorts annorlunda? Vad var bra och varför?
1				
2				
3				